ಸ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ೧.

ಗ್ರಾಮಂ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಬೀರೂರು.

೨೩.

ಬೆಲೆ ೦—೩—೦.

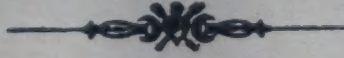
ವಿವೇಚನ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ೧.

"ನವೀನ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ"

ಅಥವಾ

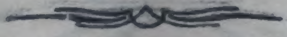
"ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಬ್ಬರೂ ಸಮರು"

ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪುಸ್ತಕವು.

ಗ್ರಾಮಂ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಬೀರೂರು

ಇವರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ೫೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು

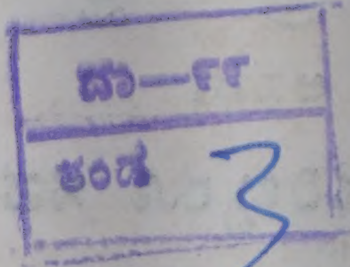
ಇದು ಉಡುಪಿ "ಪ್ರಭಾಕರ ಮುದ್ರಾಯಂತ್ರ"ದಲ್ಲಿ

ಪ. ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಭುರಿಂದ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೧೯೨೩.

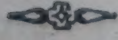
ಬೆಲೆ: ೦—೩—೦.

PRINTED BY P. N. PRABHU

AT THE PRABHAKARA PRESS, UDIPI.

ಪೀಠಿಕೆ.

ಈ ನವನಾಗರಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ **ವಿವೇಚನೆ** ಯೆಂಬುದೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಲಗಿಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, "ಎತ್ತೀಯಿತೆಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು" ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸಂಬಳಗಾರರಲ್ಲಿಯೂ, ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪಾಸುಮಾಡಿ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದ (ಮತವಿಷಯದಲ್ಲಿ) ರಿಫಾರ್ಮರ್‌ಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, **ಕೇವಲ ನೀಚವಾದ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನೂ ವಿಷಯತೃಪ್ತಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ** ಉಪನ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ "ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ, ಜಾತಿಕುಲಗೋತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು, ಸಹಪಂಕ್ತಿ ಭೋಜನ, ವಿಧವಾ ವಿವಾಹ, ಋತುಮತೀ ವಿವಾಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಆಚರಣೆಗೆ ಬರಬೇಕು. ಯಾವ ಜಾತಿಯವರು ಯಾವ ಜಾತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಾಗಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಒಳಭೇದಗಳೊಂದೂ ಇಲ್ಲದ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯಾಗಿ ಗಂಡುಹೆಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಭೇದಗಳುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ (ಇದು ದೈವನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವರು ಆ ಗಂಡುಹೆಣ್ಣನ್ನೂ ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.) **ಗೋಜಾತಿಯಂತೆ** ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಗಲೀಗ ದೇಶವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರುವುದೆಂತಲೂ" ಹೇಳುವರು. ಇಂತಹ ನೀಚಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಇತರರೂ ಸಹ "ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ ಸಂಬಳಗಾರರೇ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳು ನಿಜವೇ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು". ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಇತರರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ, ತಾವು ಅದರಂತೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಆರಂಭಿಸಿರುವರು. ಹೀಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಕೇವಲ ಹೀನಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತ ವಿವೇಚನಾಜ್ಞಾನವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ, ಈಗಿನವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜ ಸುಳ್ಳು ಎಂಬುದನ್ನು ಕೊಂಚವಾದರೂ ವಿಮರ್ಶಿಸಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ, ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ "ನವೀನ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ"ವೆಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತೇನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾತಂ
ವಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿಯದೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯ
ಯಾವ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಜನರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿ
ಯದೆ. ಮೂರನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೆಂಗಸರ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳ
ವಿವರಿಸಿಯದೆ. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ "ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಬ್ಬರೂ ಸಮರು" ಎ
ವಿಷಯವನ್ನು ಯುಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿಯದೆ.

ವಾಚಕರು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಓದಿ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗುಣಗಳ
ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಂಚಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮ
ಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಶ್ರಮವು ಸಾರ್ಥಕವಾದಂತೆಯೇ ಸರಿ.

ನಮ್ಮ ತಪ್ಪು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಶ್ರಮಸಾಧ್ಯವಾದುದರಿಂದ, ನಿಜವಾದ ಗುಣಗ್ರಾ
ಗಳು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂ
ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸುವೆನು.

ಇತಿ ವಿಧೇಯ,

ಗ್ರಂಥಕರ್ತ.

ಶ್ರೀರಸ್ತು

— ಪ್ರಥಮಾಂಕ —

ಸ್ಥಳ:– ರಾಮರಾವ್, B. A. ಯವರ ಮನೆ.

ಕಾಲ:– ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2 ಘಂಟೆ.

(ವಿವೇಚನಾವಧಾನಿಗಳ ಪ್ರವೇಶ. ರಾಮರಾಯರು ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಅಂಗೈಮೇಲೆ ತಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವರು.)

ವಿ:– ಏನು ರಾಮರಾಯರೇ! ಏನೋ ಬಹಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ?

ರಾ:– ಓಹೊ! ಬನ್ನಿ ಅವಧಾನಿಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ವಿ:– ಅದೇನು, ಈ ದಿವಸವೇ ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತೀರಿ?

ರಾ:– ಈ ದಿವಸವೇ ಟೌನ್‌ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ದೇಶ್ಯದಿಂದಲೇ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಭೆಯೊಂದು ಸೇರಲಿಕ್ಕಿರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನದೂ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಇರುವುದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಷ್ಟು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿ:– ಸರಿಸರಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಿ? ನನಗೂ ಕೊಂಚ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿರಿ! ನೋಡೋಣ?

ರಾ:– ವಿವರಣೆ–ಗಿವರಣೆ ಅದೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ದಿವಸ ಕೃಷ್ಣನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನೂ ಹಾಗೆಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ.

ವಿ:– ಸರಿಸರಿ! ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. (ಸ್ವಗತಂ:– ಇವನು ಬೇರೆ ಯೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಹೇಳಿದ್ದದು ನಿಜವೋ, ಸುಳ್ಳೋ? ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ

ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇವನು B. A. ಪಾ
ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕವಾದಂತಾಯಿತು.) ನೀವೇ ಸ್ವತಃ ಯೋ
ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಿರಲಿ; ಕೃಷ್ಣರಾಯರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತೋ?

ರಾ:- ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನೇ ಕೇಳಬೇಕು.

ವಿ:- ಆಗಲಿ! ಏಳಿ ಹೊಗೋಣ; ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಮೇಲೆ ಮುಂ
ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚಿಸೋಣ.

ರಾ:- ಅವನೇ ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೇನ
ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. (ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬರುವರು.)

ವಿ:- ಬನ್ನಿ ಕೃಷ್ಣರಾಯರೇ! ಇತ್ತ ದಯಮಾಡಿಸಿರಿ.

(ಅವರೂ ಬಂದು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರು. ಅನಂತರ ಒ
ಗೊಬ್ಬರು ಅವರವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವರು. ಆಮೇಲೆ)

ವಿ:- ಏನು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೇ! ನೀವು ರಾಮರಾಯರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇ
ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಂತೆ; ನೀವು ಆ ವಿಷಯವ
ಹೇಗೆ ಸಮರ್ಥಿಸುವಿರಿ?

ಕೃ:- ಸಮರ್ಥನೆ-ಗಿಮರ್ಥನೆ ಅದೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ದಿ
ನಾನೂ, ಗೋವಿಂದರಾಯರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಕಿಂಗ್ (ತಿರುಗಾಡುವುದ
ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾತಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ನ
ದೇಶದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನೇ ನಾ
ಇವನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ವಿ:- ಸರಿಸರಿ! ಈಗೀಗ ಸರಿಹೋಯಿತು. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ
ವಿಷಯವು ನಿಜವೇ, ಸುಳ್ಳೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಸ
ಇನ್ನು ಗೋವಿಂದರಾಯರು ಹೇಳಿದ್ದೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು. (ಸ್ವಗತ
ಈಗಿನ ಕಾಲದ B. A. ಗಳೆಂದರೆ ಮಣ್ಣುಮುದ್ದೆಗಳೇ ಸರಿ
ಅವರನ್ನು ಒಂದುಸಲ ಕೇಳಿ ಬಿಡುವ ಏಳಿರಿ. ತ್ರಿಶುದ್ಧಿಯಾಗಿ ಹೋಗ

(ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದರಾಯರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವರು. ಪರಸ್ಪರ ಯೋಗಕ್ಷೇ
ಳೆಲ್ಲ ಆದ ನಂತರ)

ವಿ:- ಏನು ಗೋವಿಂದರಾಯರೇ! ನೀವು ಕೃಷ್ಣರಾಯರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಂತೆ ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ?

ಗೋ:- ನಿಜವ್ರೋ ಸುಳ್ಳೋ ಅದೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ದಿವಸ ಟೌನ್ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭೆ ನಡೆದಾಗ ಮ. ನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರರು "ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ"ವೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಬೇಷ್! ಬೇಷ್! ಎಂದು ಹೇಳಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆದರು. ನಾನು ಅದನ್ನೇ ಕೃಷ್ಣರಾಯರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

ವಿ:- ಆಗಲಿ; ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೂವರ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಒಂದೇ ಆಯಿತು. ಹೇಗೂ ನೀವು ಮೂವರೂ ಪುನಃ ಅದೇ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಟೌನ್ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗುವವರಾಗಿದ್ಧೀರಿ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸೋಣ. ಅನಂತರ ಮ. ನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರರನ್ನೂ ಕೇಳೋಣ. ಆಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರ (ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ) ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೇಳೋಣ. ಆ ಮೇಲೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುವುದು ನಿಜವಾದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಆಲೋಚಿಸೋಣ. ಸರಿ, ಏನು ರಾಮುರಾಯರೇ! ನಿಮ್ಮ ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹೇಗಿವೆ?

ರಾ:- ನನ್ನ ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ವಿಷಯವೇ? ಅದನ್ನು ಕೇಳಲೇ ಬೇಡಿರಿ. ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನನ್ನ ಮೈ ಉರಿಯುವುದು. ಮನಸ್ಸೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸಂಸಾರವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಿ ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಊರುಬಿಟ್ಟುಹೋಗೋಣವೆನ್ನಿಸುವುದು. "ಸಂಸಾರಗುಟ್ಟು" ಎಂಬಂತೆ ಮೌನವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ವ್ಯಸನಪಡುತ್ತಾ ಹೊರಗಡೆಯಾದರೂ ಗೌರವವಾಗಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟೆನೆಂದರೆ ತೀರಿತು. ಎಲ್ಲರ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗುವುದೇ!

ವಿ:- ಏನು ರಾಮುರಾಯರೇ! ಇಷ್ಟೇಕೆ ವ್ಯಸನಪಡುವಿರಿ? ಇರತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಏನೂ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ

ಮನೋವ್ಯಥೆಯು ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವಂತೆ ಸ್ನೇಹಿತರು ಏನಾದರೂ ಉಪಾ
ಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಹೊರತು ಕೆಟ್ಟದ್ದಿ

ರಾ:– ಆಗಲಿ! ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಬಿ
ತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾವಂದಿರ ಮನೆಯು ಈ ಊರಿನಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಅವ
ಬಡವರು. ಆದರೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೇನೂ ಅಪೋಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನ
ಹೆಂಡತಿಗೆ ತಂದೆಯ ಮನೆಯನ್ನು ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆ
ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ (ಪ್ರತಿ ತಿಂಗ
ಮನೆಗೆ ತರತಕ್ಕ) ಅರ್ಧವೆಲ್ಲವೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ರವಾನೆಯಾ
ವುದು. ೧೫–೨೦ನೇ ತಾರೀಖು ಸಂದನೆಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪದಾ
ವಿಲ್ಲ, ಈ ಪದಾರ್ಥವಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತರಬೇಕು, ಇದನ್ನು ತರಬೇಕು ಎನ
ವಳು. ಆಗ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದು ನೆಟ್ಟಗೆ ೧೫ದಿ
ಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ, ಆಗಲೇ ಮುಗಿದು ಹೋಯಿತೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದ
ಹೂ°! ಖರ್ಚಾಗದೆ ಏನು? ನಾನೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಂದೆನೇನು? ಅಥವ
ಮಾರಿ ಬಿಟ್ಟೆನೆ? ನೀವು ಹೊರಗಿನ ಕೆಲಸದವರು; ಮನೆಯೊಳಗಿ
ಖರ್ಚು ನಿಮಗೇನು ಗೊತ್ತಾಗುವುದು? ಬರುವವರು, ಹೋಗುವವರ
ಭಿಕ್ಷಾನ್ನದ ಹುಡುಗರು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಬಂದು ಹೋ
ವರು. ನೀವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆಫೀಸಿಗೆ (೧೦ ಘಂಟೆಗೆ) ಹೋದವರು ರಾ
೯ಘಂಟೆಯುವರಿಗೂ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾ
ಬೇಕು? ಸುಮ್ಮನೆ ಎಲ್ಲವೂ ಮುಗಿಯಿತೆ? ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುವಿರಿ. ಇತ
ದಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಹೆದರಿಸಿಬಿಡುವಳು. ನನಗೆ, ಮನೆಗೆ ಸಾಮಾ
ಗಳನ್ನು ತರುವುದಲ್ಲದೆ ಇವಳಲ್ಲಿ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡೇ ಸಾಕಾಗುವುದ
ಇವಳು ಬೇರೆಯಾರಿಗೂ ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಹಾಕಿದವಳಲ್ಲ. ನಾನಿ
ದಿದ್ದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಇವರಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಪ್ಪನ ಮನೆ
ಸಾಗಿಸಿ ಬಿಡುವಳು. ಇದೂ ಹೇಗಾದರೂ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗಲಿ. ನ
ತಾಯಿತಂದೆಗಳಾಗಲೀ, ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಾಗಲೀ ಬಂದರೆಂದರೆ ತೀರಿತ
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪದಾರ್ಥಗಳಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆಂತಲೇ ಆ
ವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಇವಳಿಗೆ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಚಾಕರಿಮಾಡಬೇಕ

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ರೋಗಗಳು ಆಗಲೇ ಬರುವವು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು? ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಂಧುಮಿತ್ರರನ್ನು ಉಪಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಂದರೆ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನು ನೋಡುವಾಗಲೇ ಇವಳಿಗೆ ತಲೆನೋವು ಹೊಟ್ಟೆನೋವು– ಇವುಗಳಿಗೆ ಆರಂಭ. ಆ ಸಂದರ್ಭಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು (ನೋಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ) ಬಂದನಂತರೆಲ್ಲರೂ ನೋಡಿ ನನಗೂ ಎರಡು ಉಪಚಾರದಮಾತನಾಡಿ ಬೇಗನೇ ಹೊರಟುಹೋಗುವರು. ಅವರು ಅತ್ತಲಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದೇ ತಡ, ಇವಳಿಗೆ ರೋಗವೆಲ್ಲವೂ ಮಾಯವಾಗಿ ಒಳ್ಳೇ ಶಕ್ತಿಯು ಬಂದು ಬಿಡುವುದು. ಇನ್ನು ಇವಳ ಕಡೆಯವರಾರಾದರೂ ಬಂದರೆಂದರೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಯುವ ರೋಗವಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲವೂ ಮಾಯವಾಗುವುದು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವೈಶ್ಯಲಾಗಿ ತಿಂಡಿಗಳೂ, ಔತಣಗಳೂ ಆಗಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಹೀಗೆಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾಹೋದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಇದೆ. ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ನನಗೆಬೇರೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ.

ವಿ:– ಸರಿ, ರಾಮರಾಯರ ಗೃಹಕೃತ್ಯದ ವಿಷಯವಂತೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ವಿಷಯವೇನು?

ಕೃ:– ಅದನ್ನ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಪರಸ್ಥಳದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬನು ನನ್ನನ್ನು ಪಾಠಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ನಾನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿಬಂದು ಊಟಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಅವನು ಆ ದಿವಸ ಬರಲು, ನೀನು ಯಾರು? ಏಕೆಬಂದೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಅದಕ್ಕವನು ಯಜಮಾನರಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ; ಅವರು ಆಗಲೆಂದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ದಿವಸ ಬಂದಿರುತ್ತೇನೆಂದನು. ಆಗ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಮೊದಲು ಬಂದು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಮಾಡುವವರಿಲ್ಲ; ವಾರಗೀರ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ; ಹೋಗೆಂದಳು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವನಿಗೊಬ್ಬನಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ನೀನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನು? ಅವನು ಒಂದುವಾರ ಊಟಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ! ನಾನೇ ಅವನನ್ನು

ಬಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದೆನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಅದೆಲ್ಲ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ
ಈಗ ನನಗೆ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಮಾಡುವುದೇ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ಬೀದಿಯವರಿಗೆ
ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ನೀವೇ ಮಾಡಿಕ್ಕಿರಿ ಎಂದಳು. ಆ
ನಾನೂ ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಹೋಟ
ನಲ್ಲಿ ಊಟಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದೆನು. ಮಾ
ನೆಯ ದಿವಸ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಬರಲು, ನಾನು ಹಿಂದಿನ ದಿ
ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡು ಮೊದಲು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನೆ
ಕೇಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಅವನು ಹೋಗಿ ಅವಳನ್ನೇ ಕೇಳಲು
ಗಂಡಸರನ್ನ ಕೇಳದೆ ಇವನು ತನ್ನನ್ನೇ ಕೇಳಿದನಲ್ಲಾ ಎಂಬ ಸಂತೋಷದಿಂ
ಅವನನ್ನು ನೀನು ಗೊತ್ತಾದ ವಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಊಟಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋ
ಗೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೋ ನೋ
ಡೋಣವೆಂದು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲದ
ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀಯಾ? ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.
ಅದಕ್ಕವಳು ಇವನಿಗೆ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನು? ಹತ್ತರಕೂಡೆ
ಹನ್ನೊಂದು ಎನ್ನುವಂತೆ ನಮ್ಮಗಳಮಧ್ಯೆ ಇವನಿಗೂ ಒಂದು ತುತ್ತನ್ನು
ಹಾಕಿದರಾಯಿತು; ಎಂದಳು. ಆಗ ನಾನು ಮೊದಲನೇ ದಿವಸದ ಸಂಗ
ತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಸುಮ್ಮನಾದೆ
ಹೀಗೆಯೇ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಇದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದರೆ ಉಪ
ಯೋಗವಿಲ್ಲ.

ವಿ:– ಸರಿ, ಏನು ಗೋವಿಂದರಾಯರೇ? ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯವೇನು?

ಗೋ:– ನನ್ನ ಮನೆಯವಿಷಯವನ್ನಂತೂ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು
ಪತಿಎಂದರೆ ಅವಳು ಪೇತಿಎನ್ನುವುದೇ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ತಿಂಡಿ ಅಡಿಗೆ
ಗಳನ್ನು ಮಾಡೆಂದರೆ ಅವಳು ತನಗಿಷ್ಟವಾದುದನ್ನೇ ಮಾಡುವುದು. ಇದ
ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಿಂಡಿತೀರ್ಥವನ್ನು ವಜಾಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಊಟ
ಮಾತ್ರ ಆಗುವಂತೆ ಕ್ಲೃಪ್ತವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ತರಲು
ಮೊದಲುಮಾಡಿದೆ. ಅವಳೂ ಒಂದು ವಾರನೋಡಿದಳು. ನನಗೂ ಅದು
ಬೇಕು, ಇದುಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ನಾನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆ

ಅವಳು ಇದೇನೋ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ನಾನು
ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಮಾನನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಗ
ಡಿಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ಲೆಖ್ಖವನ್ನ ಬರೆಸಿ, ಬೇಕಾದ
ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ, ತಿಂಡಿಮಾಡಿ, ತಾನು ತಿನ್ನುವಷ್ಟು ತಿಂದು
ನನಗೂ ಕೊಂಚ ಕೊಟ್ಟಳು. ಆಗ ನಾನು ಇದೆಲ್ಲಿಯದೆಂದು ಕೇಳಲು,
ಅವಳು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ, ಹಾಗೆಲ್ಲ ಅಂಗಡಿ
ಯಿಂದ ತರಿಸಬೇಡ. ಸುಮ್ಮನೆ ಸಾಲವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು; ಆಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ
ಗಿಲ್ಲದೆ ನರಳಬೇಕಾಗುವುದು. ತರಿಸಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳಿದೆನು. ಆಗಲಿ!
ಎಂದಳು. ಮಾರನೇದಿನ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದೆನು. ಇವಳು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ ಹಿಂದಿ
ನಂತೆಯೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಂಗಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ, ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲ
ವನ್ನುತರಿಸಿ ಮತ್ತೂ ರುಚಿರುಚಿಯಾದ ತಿಂಡಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಿಂದುಬಿ
ಟ್ಟಳು. ನನಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಇವಳು
ಹೊಸಸಾಮಾನು ತರಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟರುವಳೆಂದು ಯೋಚನೆ
ಮಾಡಿದೆ. ತಿಂಗಳಾಖೈರಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಲೆಖ್ಖವನ್ನ ನೋಡಿದರೆ ಬರಾಬರಿ
ಗಕ್ಕೆ ೪ರಷ್ಟು ಏರಿದೆ. ಆಗ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ತಿಂಡಿಮಾಡಬೇಡ
ವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಚಕ್ರಬಿತ್ತು. ಅವಳು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.
ಇದಲ್ಲದೆ ನಾನು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು
ಹೋಗಿ ಮನೆಗೆ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ
೪೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿತು, ತಿಂಡಿಗೂ ಸೊನ್ನೆಬಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಅಂಗಡಿ
ಯವರಲ್ಲಿ ಇತರರು ಯಾರು ಬಂದರೂ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಡಿರೆಂದು
ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಗುಟ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುವುದು.
ಹೀಗೆ ಮನೆಯ ಅಂತರ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವು
ದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಮಿತವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನಾನೇ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಹಾಕಿ ಅವಳಿಷ್ಟವಾದದ್ದನ್ನೇ ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ
ನಾನೂ ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವುದೇ ಲೇಸೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ
ಬಂದೆನು. ಹೀಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸೀತೆಗೆ ಮದುವೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರಲು,
ನಾನೊಬ್ಬ ಯೋಗ್ಯ ನಾದವಿದ್ಯಾವಂತನನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆ. ಅವಳು ಅವ
ನಿಗೆ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪದೆ ಏನೇನೋ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಕಡೆಯ ದಡ್ಡನೊಬ್ಬ

ನಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಳು. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನಿಗ
ತನ್ನ ಕಡೆಯ ಹುಡುಗಿಯೊಂದನ್ನು ತಂದು ಗಂಟುಹಾಕಬೇಕೆಂದಿದ್ದಳು
ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಯದಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಮದುವೆಯು ಆಗದಂ
ತಡೆದು ಬಿಟ್ಟೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ದಾಸನೆಂತಲೇ ಹೇ
ಬೇಕು.

ವಿ:- ಏನು, ರಾಮರಾಯರೇ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಅ
ಪ್ರಾಯವೇನು?

ರಾ:- ಮತ್ತೇನು? ನಾವು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದ
ಹೇಳುತ್ತೇವೋ! ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಸ್ವಾತಂತ್ರರೆಂದ
ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೋ ಅವರಿಗೆ ದಾಸತ್ವವು ಇಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರ

ಗೋ:- ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ! ಆ ದಾಸತ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಉಂಟು
ಮನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಶ್ವಾನ (ನಾಯಿ) ಕ್ಕಾದರೂ ಮತ್ತೇನುಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ
ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಬೊಗಳುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಅವಕಾಶ ಉಂಟು
ನಮಗೆ ಮನೆಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟೆವೆಂದರೆ ತೀರಿತು! ಬಾಯಿಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪ
ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸಂಭವವೇಇಲ್ಲ. ಮೌ
ವಾಗಿದ್ದು, ಆದದ್ದಾಗಲಿ, ಹೋದದ್ದು ಹೋಗಲಿ ಎಂದಿದ್ದರೆ ಏನೋ ಅ
ಅಡಿಗೆಊಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ನಾಮವೇ.

ಕೃ:- ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು:- ನಮ್ಮ ಮಾತು ನಡೆಯು
ದೆಂದರೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಮೇಲೆಯೇ ಸರಿ. ಮನೆಯೊಳಕ
ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿತೆಂದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಪೂರೈಸಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಮನೆಯೊಳ
ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಡೆ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಅಷ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಗೋ:- ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ವಿಶೇಷವುಂಟು. ಹೊರಗಿನ ವಿಷಯ
ದಲ್ಲಿಯೂ, ಅವರು ಪ್ರವೇಶಮಾಡದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೇಳಿದಾ
ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಹಣಕಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ, ಬಂ
ಸಂಬಳವೆಲ್ಲ ಏನಾಯಿತು? ಯಾತ ಯಾತಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದಿರಿ? ಹಾ
ಹೀಗೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಲಿರುವರು. ನಾವು ಮನೆಗೆ ಬರುವುದೇನಾದರ

ಹೊತ್ತಾಯಿತೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ನೂರೆಂಟು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳೇ! ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೊರಗಡೆಯೂ ಸಹ ಕೊಂಚವುಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಂಟು. ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೇಇಲ್ಲ.

ವಿ:– ಈಗ ಎಲ್ಲಾವಿಷಯವೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಹಾಗಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರರನ್ನು ಕೇಳುವುದೊಂದುಬಾಕಿ. ಆಮೇಲೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳು ಅವಿಷ್ಟು ಬಾಕಿಯಾಯಿತು. ಏಳಿರಿ, ಇನ್ನು ನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ.

(ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಡುವರು.)

— ದ್ವಿತೀಯಾಂಕ —

ಸ್ಥಳ:– ನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರರ ಮನೆ.

ಕಾಲ:– ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೪ ಘಂಟೆ.

(ಎಲ್ಲರೂ ನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರರ ಮನೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವರು. ನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರರು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆದು ಪರಸ್ಪರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವರು. ಅನಂತರ)

ವಿ:– ಏನು ನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರರೇ, ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಲ್ಲ?

ನಾ:– ಹೌದು. ಈ ದಿವಸ ಟೌನ್‌ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೀಟಿಂಗ್ ಒಂದು ನಡೆಯುವುದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವಿ:– ಸರಿಸರಿ, ಅದೇನು? ನೀವು ಆ ದಿವಸ ಟೌನ್‌ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ "ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ"ವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಂತೆ, ಇದು ನಿಶ್ಚಯವೇ? ಹೇಗೆ? ತಿಳಿಸಿ.

ನಾ:– ಓಹೋ! ಇದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಇಷ್ಟು ದೂರ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಹಸ್ಯವುಂಟು. ಅದು ಇತರರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ.

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ (ಧರ್ಮವಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ
ಇರುವಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೂ ಸುಖವೂ ಮತ್ಯಾವದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ
ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳತಕ್ಕ ನಾನು ಹೇಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿ
ವೆಂದು ಹೇಳಿದೆನೆಂದು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಯಾವುದೋ ಒಂದ
(ಇತರರಿಗೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾದ) ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ
ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆನು. ಈಗಿನ ಕಾಲದ ನವನಾಗರಿಕರೆಂದರೆ "ಎತ್ತೀಯಿತ
ಎಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು" ಎನ್ನುವರು. ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡುವುದ
ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವು ನನ
ಚನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಗೆ ಆ ರೀತಿ ಜ
ಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ನಾನು ಉ
ನ್ಯಾಸಮಾಡಿದ್ದು. ಅದರಂತೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳು ಅದನ್ನು ನಿಜವೆಂತಲೆ
ನಂಬಿ ಅದರಂತೆ ಕುಣಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರುವರಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾ
ನೆಗೆ ಅನುಕೂಲರಾಗಿಯೂ ಇರುವರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಈ ದಿ
ಸವೂ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯುವುದಾಗಿರುವುದು.

ವಿ:– ಅದೇನು? ಆ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಯೆಂಬುದು ಅಷ್ಟುರಹಸ್ಯವಾದ
ದೇನೋ? ನಮಗೂ ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದ
ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರು. ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಯಾರಾದರೂ ಹೇ
ದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುಣಿಯುವವರೇ ಹೊರತು ಕೊಂಚವೂ ವಿಚಾರಮಾಡ
ವವರಲ್ಲ. ಅಂತಹವರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲೇ ಈ ನಿಮ್ಮ ಮೂವರು ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಸೇ
ದವರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು
ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರಲೂ, ಯಾವ್ಯಾವ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಗೋಸ್ಕ
ಜನಗಳು ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಿಲ್ಲ, ವಿಧವ
ವಿವಾಹ, ಋತುಮತೀ ವಿವಾಹ, ಸಹಪಂಕ್ತಿಭೋಜನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡಬೇಕು; ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಎಂಬುದನ್ನು ಕೊಂಚವಾದರೂ
ಇವರುಗಳಂತಹವರು ಯೋಚಿಸಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕ
ಲೂ, ನಿಮ್ಮ ನಿಜಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆಯೆ
ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ರಾ:– (ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ) – ಆಗಲಿ, ಇಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೇ. ಹೇಗಾದರೂ ಇರುವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನೀವೇನೂ ನನ್ನನ್ನು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಆದರೆ ನೀವು ಮಾತ್ರ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಪ್ರಕಟಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮನಾದರೂ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

ವಿ:– ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ರಾಮಸ್ವಾಮ್ಯಯ್ಯಂಗಾರರವರಿಗೆ 17 ವರ್ಷದ ಮಗಳೊಬ್ಬಳಿರುವಳು (ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೋದವರುಷ ವಿಧವೆಯಾದಳಲ್ಲ, ಆ ಹುಡಿಗಿಯೇ?) ಅಹುದಹುದು ಅವಳೇ. ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿಬರುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಆಗ ನಾನು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಬೀಳುತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರೇನೋ, ಶೂರನಾಗಿಯೂ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿಯೂ ಇರತಕ್ಕವನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೇನೆ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟದ್ದರು. ಅವಳು ವಿಧವೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಷಮುಂಚೆ ಅವಳಿಗೆ ನಿಷೇಕಪ್ರಸ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅವಳ ದುರಾದೃಷ್ಟ (ನನ್ನಸುದೃಷ್ಟ) ವಶಾತ್ ಅವಳ ಗಂಡನು ಹೋದವರುಷ ಇನ್‌ಫ್ಲುಯಂಜಾದಲ್ಲಿ ಸತ್ತುಹೋದನು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲವು ನಾಗರಿಕತೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಆ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ದೊಡ್ಡಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಗಂಡನುಹೋದರೂ ಕೊರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಯಾನವಿಧವಾದ ವೈರೂಪ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆಭರಣಾದಿಗಳು ಊಟ ಉಡಿಗೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕ್ರಮವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ತಿಳಿಯದವರು ಅವಳನ್ನ ನೋಡಿದರೆ ಸಧವೆಯೆಂತಲೇ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದ್ದಿತು. ಏನಿದ್ದರೇನು? ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಮಾತ್ರ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೊಂಚದಿನಗಳ ನಂತರ ನನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಯೋಚನೆಗೆ ಈಗ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತೆಂತಲೇ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಾನು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದವನಾಗಿದ್ದೆನಾದುದರಿಂದ ನೆಪವಿಲ್ಲದ ನೆಪವನ್ನಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾ ಕ್ರಮೇಣ ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಅನುರಾಗವನ್ನ ನಾನು ಪಡೆದು

ಇಬ್ಬರೂ ಸುಖವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಮಾಡಿದೆವು. ಇದು ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗೊತ್ತಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿದ್ದೇನೆಂದರೆ– ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾಲತಳ್ಳುವುದೂ ಕಷ್ಟ ಬಿಡುವುದೂ ಕಷ್ಟ. ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ನಮಗಿಬ್ಬರಿಗೂ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆಯೇ ಇಬ್ಬರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆಹುಟ್ಟಿ, ಬಹಳ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಈ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೂಡಿದೆ. ಅದು ಆಗಲೇ ಎಲ್ಲಸಾಂಸಾರಿಕ ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿ, ಮೊದಲೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಹೂಬಿಟ್ಟು ಕಾಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದೀಗ ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯ.

ವಿ:– ಉಳಿದವರನ್ನು ಕುರಿತು ಏನು? ಈಗ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಚನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೂ ನಾರಣಯ್ಯಂಗಾರರ ಬುದ್ಧಿಗೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಹೀಗೆಯೇ ಈಗಿನ ಕಾಲದವರು ಹೇಳುವ ರಿಫಾರ್ಮ್ (ಬದಲಾವಣೆ) ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಗೋಸ್ಕರ ಹೇಳುವ ಮಾತು ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಹೇಳುವ ಮಾತು.

ಮೂವರು:– ಹೌದು ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನಿಶ್ಚಯ. ನಾವೇನೊ ಶುದ್ಧ ಮೂಢರೇ ಸರಿ. ಕೊಂಚವೂ ವಿವೇಚನೆ ಇಲ್ಲದವರು. ಆಗಲಿ! ಈಗ ನಾವು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಕೊಂಚ ವಿವೇಕವನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡಹಾಗಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾತ್ರ ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಯೇ ಹೀಗೆಂದು ನಿಷ್ಕರ್ಷಿಸುವುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ವಿ:– ಸರಿ, ಇನ್ನು ಉಳಿದಿರುವ ಕೆಲಸವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾಪೇಕ್ಷಿಗಳಾದ ಹೆಂಗಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ವಿಚಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾರು ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡುಬರುವವರು? ಎಂದರು.

ಅದಕ್ಕೆ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಅವರನ್ನೇ ನೀವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಧ್ಯಸ್ಥ

ರಾದುದರಿಂದ (ಪುರೋಹಿತರು) ನೀವೇ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳಿ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇವೆಂದರು.

ವಿ:– ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ! ನಾನು ಹೋಗಿಬಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

— ತೃತೀಯಾಂಕ —

ಸ್ಥಳ:– ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಕಮಿಷನರ್ ರಂಗರಾಯರ ಮನೆ.

ಕಾಲ:– ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೪॥ ಘಂಟೆ.

(ವಿವೇಚನಾವಧಾನಿಗಳ ಪ್ರವೇಶ.)

ವಿ:– (ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ) ಏನು ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರೇ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆರೋಗ್ಯವೇ? ಎಲ್ಲರೂ ಚನ್ನಾಗಿರುವರೇ?

ಸು:– ಬನ್ನಿ ಅವಧಾನಿಗಳೇ! ಒಳಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿರಿ. (ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಣೆಕೊಟ್ಟು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎನ್ನುವಳು. ಪರಸ್ಪರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಗಳಾದ ನಂತರ.)

ಸು:– ಏನು ಅವಧಾನಿಗಳೇ! ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಈ ಕಡೆ ಬಂದಿರಲ್ಲ? (ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪರಿಚಾರಕಳು ಯಜಮಾನಿತಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಅವಧಾನಿಗಳಿಗೆ ಕೈ ಕಾಲುತೊಳೆಯಲು ನೀರನ್ನೂ, ಉಪಾಹಾರಕ್ಕೆ ಕೊಂಚ ತಿಂಡಿಯನ್ನೂ ತರುವಳು. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಆದನಂತರ)

ವಿ:– ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ?

ಸು:– ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಏನು? ಯಜಮಾನರೆಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಧರ್ಮರಾಜರೇ ಸರಿ. ನಾನು ಏನನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದರೂ ಅದನ್ನು ಒಡನೆಯೇ ತಂದುಹಾಕುವರು. ಆದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಏನಾಯಿತು, ಏನು ಹೋಯಿತೆಂದೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಳು-ಕಾಳು-ಅಡಿಗೆಮಾಡುವವರು ಮೊದಲಾದವರಂತೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟುಮಂದಿ. ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡೆನೆಂದರೆ ನನಗೆ ಊಟ, ತಿಂಡಿ, ನಿದ್ರೆ ಏನೂ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೆಳಗಾಯಿತೆಂದರೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಯಿತೆಂದರೆ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಹಾಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರೆ ಬರುವುದೂ ೯ ಘಂಟೆಗೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಆಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಯೋಚನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಊಟ ಉಪಚಾರಗಳಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲವೇ ಹೊರತು ಮತ್ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ. ಊಟ ಉಪಚಾರಗಳಿಗೆ, ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಅವರು ನನಗೋಸ್ಕರ ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನೇ ಅರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಸುಖವೂ ಇಲ್ಲ.

ವಿ:– (ಸ್ವಗತಂ– ಸರಿ, ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಇತರ ಯಾವ ಮಾತನ್ನೆತ್ತಿದರೂ ನನ್ನ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗುವಂತಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಹೊರಡುವುದೇ ಲೇಸು) ಪ್ರಕಾಶಂ– ಆಗಲಿ! ನಾನು ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇನಮ್ಮ?

(ಅನಂತರ ಭೀಮರಾಯರ ಮನೆಯ ಪ್ರವೇಶ)

ವಿ:– ಏನು ಪಾರ್ವತಮ್ಮನವರೇ! ಆರೋಗ್ಯವೆ?

(ಪಾರ್ವತಮ್ಮನವರು ಒಳಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿರೆಂದು ಕರೆದು ಮಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಳು. ಅನಂತರ ಪರಸ್ಪರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವಳು.)

ವಿ:– (ಮೊದಲಿನ ಮನೆಗಿಂತಲೂ ಈ ಮನೆಯು ಕೊಂಚ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುವುದನ್ನ ಕಂಡು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ಮಾತನ್ನೆತ್ತಿದರೂ ಏನೂ ಪರವಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ)

ವಿ:– ಏನು ನೀವು ಟೌನ್‌ಹಾಲಿಗೆ ಹೊಗುವದಿಲ್ಲವೇ?

ಪಾ:– ಈ ದಿವಸ ಟೌನ್ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವೇನು?

ವಿ:– ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೀಟಿಂಗ್ ಒಂದು ಸೇರುವುದಂತೆ. ಅದರಲ್ಲಿ "ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಅದನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ" ಯಾವ್ಯಾವ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂತಲೂ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವರಂತೆ.

ಪಾ:– ಓಹೊ! ಇದಕ್ಕೇಯೋ ಸೇರುವುದು? ಪುರಾಣಕ್ಕಲ್ಲ. ಪುಣ್ಯಕಥೆಗೂ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದಿರುವ ಕೇಡೇನೊ? ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪುರುಷರಿಗೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಥವಾ ಇತರರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಮನೆಗೆಬಂತೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದವರೆಂದರೆ ಗಂಡಸರೇನೆ. ನಮಗೇನು? ಏತಕ್ಕೆ ಕೊರತೆ? ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ, ಉಡುವುದಕ್ಕೆ, ತೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೊರತೆಇಲ್ಲ. ಏನುಬೇಕೆಂದರೂ ಅದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಜಮಾನರೋ ಏನಾಯಿತು, ಎಷ್ಟಾಯಿತು, ಏನನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏನೋ ನಾವಾಗಿಯೇ ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಬಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಊಟಮಾಡುವರು. ಹಗಲೆಲ್ಲ ತಿರಿದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವುವೇಳೆ ಊಟ ತಿಂಡಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವೇನು? ಗೊತ್ತೇಇದೆ "ನೀನು ತಂದುಹಾಕು, ನಾನು ತಿಂದುಹಾಕುತ್ತೇನೆ" ಎನ್ನುವುದೇ. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇಷ್ಟಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಹೊರಗಡೆ-ಯಾರ ಮನೆಗಾದರೂ ಅರಸಿನ ಕುಂಕುಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಯಕಥೆಗಳನ್ನ ಕೇಳಬಹುದು. ಇನ್ನು **ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೇನೆಂಬುದೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.** ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಆಟಪಾಟಗಳು ನಾಟಕಗಳು ಮೊದಲಾದುವುಗಳಾದವೆಂದರೆ ಅವರೇ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಸುಖಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೂ ಗಂಡಸರು ನಮಗಾಗಿಯೇ ತನ್ನದೇಹವನ್ನ ಅರೆದರೂ, ಇನ್ನೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅರ್ಥವೇನು? ನಾಚಿಕೆ ಹೇಸಿಕೆಗಳಿಲ್ಲದ ಭಂಡಮುಂಡೆಯರು ತಮಗೆ ಕಂಡಕಂಡವರಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂಬುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಏನೊ? ಅಂತಹ ಬಾಳುಗೆಟ್ಟವರ ಮಾತನ್ನೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಡಿರಿ. ಅವರೇನು ಊರಾಗಬೇಕೊ? ಒಕ್ಕಲಾಗಬೇಕೋ? ಅವರ ವಿನಾಶಕ್ಕೇನೇ ಅವರಿಷ್ಟು ಮಾಡುವುದು.

ವಿ:– ಹೌದಮ್ಮ, ನೀವು ಹೇಳುವುದೇ ನಿಶ್ಚಯ. ಈಗಿನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಸಾತ್ವಿಕ ಪತಿವ್ರತೆಯರಿರುವರಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇನಮ್ಮ, ಎಂದು ಹೊರಟುಹೋಗುವರು.

(ಆ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮನೆಯ ಪ್ರವೇಶ.)

ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರು **ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು** ತೋರಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೇಳುವರು.

(ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಡುವಂತೆ ಕಾಣಬರುವುದು)

ವಿ:– ಏನು ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರೇ? ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಡುವಂತೆ ಕಾಣಬರುವುದಲ್ಲ?

ಲ:– ಹೂ! ಈ ದಿವಸ ಟೌನ್‌ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಭೆಯೊಂದು ನಡೆಯುವುದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ವಿ:– ಅದೇನು, ಆ ಸಭೆಯ ಉದ್ದೇಶ್ಯವೇನು?

ಲ:– ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ವಿ:– ಅದೇನಮ್ಮ? ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೇನು?

ಲ:– ಇಲ್ಲದೇ ಏನು? ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. (ಎಂದುಹೇಳಿ **ಪಾರ್ವತಮ್ಮನು ಹೇಳಿದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವಳು**) ಆದರೆ ಇವುಗಳ ಜತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೊಂಚ ಬೇಕಾಗಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ವಿ:– ಅದೇನು ಇನ್ನು ಬೇಕಾದುದು? ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ ತಿಳಿಸಿರಿ ನೋಡೋಣ.

ಲ:– ಹೇಳಬಾರದ್ದೇನು? ಆ ಉದ್ದೇಶ್ಯದಿಂದಲೇ ಈಗ ನಾವು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟರ ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇನು? ಕೇಳಿರಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.– ಹಿಂದೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೂ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿವೆಯಾದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ.– **ಒಡವೆ, ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಬಟ್ಟೆಗಳು (ಷೋಕಿಗೆ), ಇತರ ನಾಜೋಕು ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆಇಲ್ಲ. ವಿಧ ವಿಧವಾದ ರಸಕವಳಗಳೂ ಊಟಉಪಚಾರಗಳಂತೂ ಸರಿಯೆ ಸರಿ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇದ್ದೂ ನಮಗೆಮಾತ್ರ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಇಲ್ಲ.**

ಇನ್ನು ಸತ್ಕಾಲಕ್ಷೇಪಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಗಳಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ **ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ಕೆಲಸ? ನೀವೇ ಹೇಳಿರಿ. ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಕುಂಬಾರ** ... ... **ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಾದರೋ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧವಾದ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಸುಖವುಂಟಷ್ಟೆ? ಅದನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ.** ಇತರರಿಂದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದರೆ ಜನರು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಆಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರೂ ನಮ್ಮನ್ನುತ್ಯಾಗಮಾಡಬಹುದು. ಆಗ ಇತರರೂ (ಮೊದಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಖಪಟ್ಟವರೂ) ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಮಗೆ ಉಭಯಭ್ರಷ್ಟತ್ವ ಬರುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸುಖವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಈಗ ನಾವು ಹೊಡೆದಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವಿ:– (ಸ್ವಗತಂ — ಈಗೀಗ ಕೊಂಚ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊಡೆದಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗುಟ್ಟು ಕೊಂಚ ಹೊರಬಿದ್ದಹಾಗಾಯ್ತು. ಇನ್ನೂ ಏನ್ನೂ ಎಂತೆಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರುವವೋ ನೋಡೋಣ) ಪ್ರಕಾಶಂ–

ವಿ:– ಆಗಲಿ! ತಮಗೆ ಕಾಲತಾಮಸವಾಯಿತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇನೆ. (ಹೊರಟು ಹೋಗುವರು.)

(ಪದ್ಮಮ್ಮನವರ ಮನೆಯ ಪ್ರವೇಶ)

(ಪದ್ಮಮ್ಮನವರು ವಿಧವಿಧವಾದ ಡ್ರೆಸ್‌ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಡಲುದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿರುವರು. ಪದ್ಮಮ್ಮನವರು ವಿವೇಚನಾವಧಾನಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಲೇ, ಒಳಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ **ಶೇಕ್‌ಹ್ಯಾಂಡ್** ಕೊಡಲು ಹೋಗುವಳು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನಾವಧಾನಿಗಳು ಉಪಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವರು)

ವಿ:- ಏನು ಪದ್ಮಮ್ಮನವರೇ! ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಲ್ಲ

ಪ:- ಇದೇನೆಂತ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಈ ದಿವಸ ಟೌನ್‌ಹಾಲಿನ (ನಮ್ಮಗಳ) ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೀಟಿಂಗ್ ಒಂದು ನಡೆಯುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು.

ವಿ:- ಅದೇನು, ಅಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ್ಯವೇನು?

ಪ:- ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅಧಿಕವಾದ ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಲೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ ವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ್ಯದಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು **ರೆಜಲ್ಯೂಷನ್** (ತೀರ್ಮಾನ) ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು.

ವಿ:- ಅದೇನು, ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೇನು?

ಪ:- ಇಲ್ಲದೆ ಏನು? ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. (**ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನು ಹೇಳಿದ್ದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ**) ನನಗೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಯೋಚನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಕಂಡಕಂಡ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತುಕಥೆ ಆಟಪಾಟಗಳ ನ್ನಾಡಬಹುದು. ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ವಿಹಾರವನ್ನು ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. **ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು ಈಗಿನಕಾಲದವರಾದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅವ ಕಾಶ ಕೊಟ್ಟೇ ಇರುವರು.** ಈಗೇನೋ ನಾನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಗಿಂತಲೂ ಸುಖಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಯೋಚನೆಮಾತ್ರ. ಈಗಂತೂ ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರು ಜೀವದಿಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರೇನಾದರೂ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ "ಓಂ" ಎಂದರ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ. **ಆಗಲಾದರೂ ಜೀವನಕ್ಕೇನೂ ಯೋಚನೆಯಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಯಜಮಾನರು ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಗೆ ಲೈಫ್ ಇನ್ಶೂರೆನ್ಸ್ ಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವರು. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯಸುಖವುಂಟಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಂಚ ಯೋಚನೆ.** ಆಗೇನಾದರೂ ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರ ಜನರು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯೇನಾದರೂ ಆದ ನೆಂದರೆ ತೀರಿತು. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಹಾಳು ಮುಂಡೆಯು ಆಗಲೆ ಮಿಂಡ

ನನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ತೋರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟದ್ದಾಳೆಂದು ಹೇಳುವರಲ್ಲ? ಆ ರೀತಿಯಾದ ತೊಂದರೆಗಳಾವುದೂ ಇಲ್ಲದೆಹೋದರೆ ಅನುಕೂಲ ವಲ್ಲವೆ? ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ರೀತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ನಾನು ವಿಧವೆಯಾದರೂ ಮದುವೆಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸುಖಗಳನ್ನನುಭವಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ವಿ:– (ಸ್ವಗತಂ– ಈಗ ಮತ್ತೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಯ್ತು. ಇವು ಇನ್ನೂ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಉದ್ದೇಶ್ಯಗಳೇ ಸರಿ. ಆಗಲಿ, ಇನ್ನು ಏನೇನು ತಮಾಷೆಗಳುಂಟೋ ನೋಡುವ) ಪ್ರಕಾಶಂ— ಆಗಲಿ, ಹೊತ್ತಾಯಿತೆಂದು ಕಾಣುವುದು; ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇನೆ.

(ರಂಗಮ್ಮನವರ ಮನೆಯ ಪ್ರವೇಶ.)

(ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ರಂಗಮ್ಮನವರು ಎಲ್ಲಿಗೊ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವರು. ಆಗ ವಿವೇಚನಾವಧಾನಿಗಳ ಪ್ರವೇಶ.)

ರಂ:– ಬನ್ನಿ ಅವಧಾನಿಗಳೆ! (ಎಂದು ಕರೆಯುವಳು)

ವಿ:– (ನಿಂತುಕೊಂಡೆ) ಎಲ್ಲಿಗೊ ಹೊರಟುಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದಲ್ಲ?

ರಂ:– ಈ ದಿವಸ ಟೌನ್‌ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ "ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಫೀಮೆಲ್ಸ್‌ಮೀಟಿಂಗ್" (ಸ್ತ್ರೀಯರಸಭೆ) ನಡೆಯುವುದಾಗಿರುವುದು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೊರಟಿರುತ್ತೇನೆ.

ವಿ:– ಅದೇನು? ನಿಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೇನು?

ರಂ:– ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ಯಾರಿಗಿದೆ? ಅವಧಾನಿಗಳೇ, ಗಂಡಸರಿಗೆ ಈಗಿನ ನಮ್ಮಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿಲ್ಲವೆಂತಲೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮಗಳ ಮುಂದೆ ನಿಸ್ಸತ್ವಿಗಳೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ (ಎಂದು ಹೇಳಿ) ಈ ವರೆಗೂ ಹಿಂದಿನವರು ಹೇಳಿದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ) ನನಗೆ ಯಾತರಲ್ಲಿಯೂ ಕೊರತೆಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನನ್ನ ಯಜಮಾನರು ಸತ್ತರೂ, ನಾನು ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರಕ್ಕೂ ಭಯಪಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇರುವ ಕೊರತೆಯೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ನಾವು ಏನ ಸುಖಪಡಬೇಕಾದರೂ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರಸುಖಪಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ್ಯವೇನೆಂದರೆ- ಇತರ ಜಾತಿಯವ ರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇಲಾಯಃಖಾಗಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಪಡುವುದಕ್ಕಾ ಗಲಿ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಅದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವಂತೆಮಾಡಿ ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಯೋ ಚನೆಮಾಡುತ್ತೇನಾದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮಗಳ ಪ್ರಯತ್ನ.

ವಿ:- (ಸ್ವಗತಂ- ಇದು ಮತ್ತೂ ವಿಶೇಷವೆಂತಲೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಆಗಲಿ, ಕಾಲಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದೇನು? ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು ಸಾಕಾಯಿತು.) ಪ್ರಕಾಶಂ— ಆಗಲಿ, ದಯಮಾಡಿಸೋಣಾಗಲಿ, ಹೊತ್ತಾಯಿತು.

— ಚತುರ್ಥಾಂಕ —

(ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದುಕಡೆ ಸೇರುವರು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅಂತಹ ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಸೇರುವರು. ಅನಂತರ ವಿವೇಚಾನಾವಧಾನಿಗಳು ತಾವು ಇದು ವರೆಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ ಹೆಂಗಸರ ಸಾಕ್ಷ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವರು. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕುಟಿಲತನದ ಬುದ್ಧಿಯ ಆಳವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾರದೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾ ವೆ| ರಾ| ವಿವೇಚನಾವಧಾನಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು) "ದೈವನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರುಗ ಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು? ಯಾರು ಕಮ್ಮಿ? ಯಾರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು? ಯಾರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯತೆ ಕಮ್ಮಿ? ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಗಳಿ ಗೋಸ್ಕರ ಕೊಂಚನುಟ್ಟಿಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಸಾರ.

ಮಹನೀಯರೇ!

ಈಗ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು. ಯಾರು ಕಮ್ಮಿ, ಯಾರು ಸ್ವತಂತ್ರರು, ಯಾರು ಪರತಂತ್ರರು,- ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉಪನ್ಯಸಿಸುವಂತೆ ಕೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಮೊದಲೇ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ವಿವೇಸಿ ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಿಮ್ಮಗಳ ಅಭಿಮಾನವು

ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟನ್ನ ತಮ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಲೀಲಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದಾಗಲೇ ಈ ಚರಾಚರ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಗಡವೂ ಗಂಡು- ಹೆಣ್ಣುಜಾತಿಗಳಿಂದಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಅದರಂತೆಯೇ, ಮಾನವಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಆ ತತ್ವವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಮಾನವ ಜಾತಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ, ಜ್ಞಾನ, ಅನುಕೂಲವಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು,- ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಯಾವಾಗ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟನೋ ಒಡನೆಯೇ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ (ರಿಯಾಯತಿ) ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು (ಮಗುವು ಹುಟ್ಟಿದೊಡನೆಯೇ ಓಡಾಡುವುದು, ತಾಯಿಯಮೊಲೆಹಾಲನ್ನ ತಾನೇ ಕುಡಿಯುವುದು, 1—2ತಿಂಗಳಾದ ನಂತರ ಸ್ವತಃ ಆಹಾರವನ್ನ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.) ತಪ್ಪಿಸಿರುವನು. ಈ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ತಪ್ಪುತ್ತಲೇ ನಾವು ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದೊಡನೆಯೇ ಅವರನ್ನ ಕ್ರಮವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡೊಂದು ಆಗಲೇ ಬೇಕಷ್ಟೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಬ್ಬರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಆಹಾರ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರಟರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಾರು? ಆಗ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಯಾರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಯೋಚನೆಗೆ ಬರಲು, ಹೆತ್ತ ತಾಯಿಯರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕರುಳುಸಂಬಂಧ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಪ್ರೀತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಆಹಾರವು ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ (ಸ್ತನ್ಯಪಾನದಲ್ಲಿ) ಇರುವುದರಿಂದಲೂ, ಅವರನ್ನೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಯಮಿಸಬೇಕಾಯ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಜತೆಗೆ ಸಹನಗುಣವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೆಂಗಸಿನಷ್ಟು ಕರುಳುಸಂಬಂಧವಾಗಲಿ ಸಹನ ಗುಣವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೇ ಸೆ.

ಎಂದಾದರೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತಾಯಿಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಗೆಲಸವು ನಿಮ್ಮ ಮೈ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗ, ಮಕ್ಕಳು ಕೊಂಚ ಅತ್ತು ಕರೆದು ಕಿರುಕುಳಮಾಡಿದರೆಂದರೆ ಆಗ ತಂದೆಯು ಮಾಡುವುದೇನು? ಮಕ್ಕಳು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯದಂತಹದೊಂದು ಏಟನ್ನು ಫಟೀರನೆ ಕೊಡುವುದೇ. ಹೀಗಾದರೆ ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು? ತಂದೆಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಪ್ರೀತಿಯು ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟಬೇಕು? ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ. ಅವರು ಮಲಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡಿದ್ದರೆಂದರೆ ಇವನು ಥೂ ಥೂ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಬಯ್ಯುತ್ತಿರುವನೇ ಹೊರತು ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರನು. ಆದರೆ ತಾಯಿಯೋ? ಮಕ್ಕಳು ಎಷ್ಟೇ ತಪ್ಪುಮಾಡಲಿ, ಹಿಂಸೆಮಾಡಲಿ, ಮಲ ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆಮಾಡಲಿ, ಇನ್ನೇನೆ ಮಾಡಲಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಉಪಚಾರಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳಸುವರು. ಇರಲಿ, ಮುಂದಲವಿಷಯುವನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಆ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಹೆಂಗಸರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಗಂಡಸೊಬ್ಬನೇ ಇಬ್ಬರ ಆಹಾರವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಅವನು ತಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಅವನೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಊಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಕಷ್ಟವೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಂಗಸರು ಹಗಲೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದುದು ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪುರುಷರು ತಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಊಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡುವುದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೆಲಸವೇ ಆಯಿತು. ಅಂತು ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕೆಲಸವು ಗಂಡಸಿಗೂ, ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೆಂಗಸಿನದೂ ಆಯಿತು. ಯಾವಾಗ ಗಂಡಸರು ಸಂಪಾದನೆಗೋಸ್ಕರ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತೋ ಆಗ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಳೆ ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿ ಇವುಗಳನ್ನೂ **ಅಧಿಕವಾಗಿ** ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಇವು ಅಷ್ಟು ಬೇಕಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಈ ಮೇಲಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೇನೂ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದರ್ಥ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಿರಿ.— ನೀವು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೆ ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ದೂರ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವು

ದಕ್ಕ್ಯೂ ಲಕ್ಷಿಸದೆ ನಡೆದುಕೊಂಡೆ ಹೋಗುವಿರಿ. ಹೆಂಗಸರನ್ನ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಬಂಡಿಯನ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದ ರೊಳಗೂ ಬಿಸಿಲು ಮಳೆ ಗಾಳಿ ಇವುಗಳು ತಗಲಬಾರದೆಂದು ಕಮಾನು ಗಾಡಿಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಈ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಯೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಪಂಚವು ಯಾ ವಾಗ್ಗೂ ಸರಾಗವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆಯಾ ಗುಣಗಳನ್ನ ದೇವರು ಅವರವರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿಟ್ಟನು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸಂದರ್ಭವಶಾತ್ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪುರುಷರು ಒಂದುವೇಳೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಆ ರೀತಿ ಪುರುಷರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗದಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದನು. ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಯಾವುದೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನ ನಾನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ.

ಇದರಿಂದ ಪುರುಷನು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗದಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ನೀವು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನ ಕೇಳಬಹುದು. ಆಯಾ ಗುಣಗಳನ್ನ ದೇವರು ಅವರವರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿಟ್ಟನೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಲ್ಲ; ಇದು ನಿಶ್ಚಯವೇ? ಅವರಿಗೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ನಿಜ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಸರಿಯೆ. ಬಹಳ ಕಾಲ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡೋಣದರಿಂದ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆ:– ರೈತರ (ಶೂದ್ರರ) ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ನೋಡಿರಿ.– ಅವರು ಮಳೆ ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು. ಬಹಳ ದೂರಕ್ಕೆ ನಡೆ ಯಲೂ ಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಏನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು? ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇತರರಿಗಿಂತಲೂ (ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಮೊದಲಾದ ಮೇಲು ಜಾತಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಿಂತಲೂ) ಕೊಂಚ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗಿರುವುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅದೇ ಜಾತಿಯ ಶೂದ್ರನಿಗೂ, ಶೂದ್ರನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅವನು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ, ಅವನು ಸಹಿಸುವಷ್ಟು ಮಳೆ ಗಾಳಿ ಬಿಸಿಲುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವುದಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಸರಿ; ಅಂತೂ ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾ

ಯಿತು? ಎಷ್ಟಾದರೂ ಸರಿಯೆ; ಹೊರಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯು ಗಂಡಸಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಕಡಮೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗಂಡಸರೂ ಮಾಡಲಾರರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೆಂಗಸರೂ, ಹೆಂಗಸರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗಂಡಸರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುವುದು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಇವರಿಬ್ಬರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಕೆಲಸವು ಸುಲಭ; ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೆಲಸವು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರ ಕೆಲಸವೂ ಒಂದೇ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಅದಲುಬದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆಂದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅವರವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ "ಸಾಕಪ್ಪ ಈ ಹಾಳುಗೋಳು ಕೆಲಸ; ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವೇ ನಮಗೆ ಸರಿ" ಎನ್ನುವರು. ಇದು ಎಲ್ಲರ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬಂದದ್ದೇ. ಇರಲಿ; ಕೆಲವರು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ-- ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚೆಂದೂ, ಕೆಲವರು ಗಂಡಸರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚೆಂದೂ ಹೇಳುವರು; ಆದರೆ ಇವೆರಡೂ ಸುಳ್ಳೇನೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ:— ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಸ್ಕೂಲ್‌ಮಾಸ್ಟರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆ ಸ್ಕೂಲುಮಾಸ್ಟರು ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ದಿನ 1ಕ್ಕೆ 5 ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದಷ್ಟೆ? ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಸಹ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಹೊತ್ತಿನ ಕೆಲಸವಿರುವುದು. ಅಂದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದರೆ ಸಾರಿಸುವುದೂ, ಗುಡಿಸುವುದೂ, ಕಸಮುಸರೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿರುವುದರಿಂದ 3 ಘಂಟೆ ಕಾಲದ ಕೆಲಸವೂ, ರಾತ್ರಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ 2 ಘಂಟೆ ಕಾಲದ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದು. ಆದರೆ ಅದರೊಳಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷವುಂಟು. ಅದೇನೆಂದರೆ– ಗಂಡಸರು ತಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು ಅಲ್ಲಿ ಕೂತು ಇಲ್ಲಿ ಕೂತು ಅವರಲ್ಲಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು. ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಮೂರು ಹೊತ್ತೂ ಕೆಲಸವಿರುವ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆಯೆ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಗಲೆಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮಕ್ಕಳುಮರಿಯಾದವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಮಕ್ಕಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ

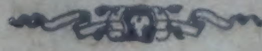
ವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇತರ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೂ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟವೂ, ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತಿನ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವು ಅದರ ಹಿಂದೆಯೆ ಇದೆ. ಮಕ್ಕಳುಮರಿ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲ ಇವನ ಮೊದಲಿನ ಸಂಪಾದನೆಯೂ ಸಾಲದೆ ಹೋಗುವುದು. ಆಗ ಇವನೂ ಸಹ ತಾನು ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರ ಜತೆಗೆ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 2—3 ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು, ಬಡವರ ಮನೆಯಲ್ಲೇನೊ ನೀವು ಹೇಳುವ ಮಾತು ನಿಶ್ಚಯ. ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳುವರು. ಅದೂ ಸುಳ್ಳೇನೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಕಾಲೇಜ್ ಪ್ರೊಫೆಸರನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವು ದಿನ 1ಕ್ಕೆ 2—3 ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ. ಅವರ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರಿಗಾದರೂ ಅಷ್ಟೇ ಹೊತ್ತಿನ ಕೆಲಸವೇ. ಹೇಗೆಂದರೆ:— ಎಷ್ಟಾದರೂ ಕಾಲೇಜ್ ಪ್ರೊಫೆಸರಾದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೇ ಕಮ್ಮಿಯೆಂದರೂ 200/- ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಬೇರೆ ಸಂಬಳವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಆಳುಗಳನ್ನೂ, ಅಡಿಗೆಯುವರನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹೆಂಗಸರಿಗೇನೂ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಳುಕಾಳುಗಳ ಮೇಲೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದುಹೋದ ಸಾಮಾನುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಮನೆಗೆ ಬಂದುಹೋಗುವವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸುವುದು. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಷ್ಟೆ? ಇದಕ್ಕಾದರೂ 2-3ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಹೀಗೆಯೇ ಉಳಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲದವರು ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಊಹಿಸಬಹುದು. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಗಂಡಸಿನ ಕೆಲಸವೂ, ಹೆಂಗಸಿನ ಕೆಲಸವೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ, ಕಷ್ಟ-ಸುಖ, ಹೊತ್ತು- ಬೆಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳವುಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗಾಯಿತು. ಸ್ಥಿತಿಗಳೂ, ಗತಿಗಳೂ ಹೀಗಿರುವಾಗ, ಗಂಡಸು ಹೆಚ್ಚೋ, ಹೆಂಗಸು ಹೆಚ್ಚೋ? ಗಂಡಸಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೋ, ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೋ? ಪುರುಷನು ಪರತಂತ್ರನೋ,

ಸ್ತ್ರೀಯು ಪರತಂತ್ರಳೋ? ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಗಂಡಸರೂ, ಹೆಂಗಸರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅವಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಹೊರಗೆ ಇವನಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಮನೆಯೊಳಗಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇವನು ಪರತಂತ್ರ. ಮನೆಯ ಹೊರಗಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅವಳು ಪರತಂತ್ರಳು. ಈ ಕ್ರಮವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆದಿಯಿಂದಲೂ ಬಂದದ್ದೇ. ಈಗಲೂ ಇಬ್ಬರೂ ಸಮಾನರೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸತಕ್ಕ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪದಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.- ಇವನು ಗೃಹಸ್ಥ, ಅವಳು ಗೃಹಿಣಿ; ಇವನು ಪತಿ, ಅವಳು ಪತ್ನಿ, ಅವನು ಯಜಮಾನ, ಇವಳು ಯಜಮಾನಿತಿ; ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಇವನು ಅರ್ಧಾಂಗ, ಅವಳು ಅರ್ಧಾಂಗಿ.- ಹೀಗೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಏನನ್ನ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ? ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ, ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನಲ್ಲವೇ ತೋರಿಸುವುದು? ಇದೆಲ್ಲ ಇರಲಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗಾದೆಯು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತೇಯಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ? "ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳಗಾರನಾದರೂ ಮನೆಯ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಾಸತ್ತರ" ಎಂಬುದು. ಅಂದರೇನು? ಇವನು 1000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಗ್ಯತೆಯೂ, ಇವನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಡಮೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯೂ ಆದ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇ. ಇದೆಲ್ಲ ಇರಲಿ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಈಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನೀವು ಇಷ್ಟು ಜನಗಳು ಸೇರಿರುವಿರಲ್ಲವೆ? ನಿಮ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮನೆಗೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಗಳ ಪತ್ನಿಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡದೆಯೂ, ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಡೆಯದೆಯೂ ಇರತಕ್ಕವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆ ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಕೈಯೆತ್ತಿರಿ! ನೋಡೋಣ!! . . . (ಯಾರೂ ಕೈಯೆತ್ತುವುದಿಲ್ಲ) . . . ಇರಲಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ಪತ್ನಿಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆಯೂ, ಅವರ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆಯತಕ್ಕವರಾಗಿಯೂ ಇರುವಿರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ: ಈಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಯೋಚಿಸಿ ಆ ನಂತರ

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಿರಿ? ಕೈಯೆತ್ತಿರಿ, (ಯಾರೂ ಎತ್ತುವುದಿಲ್ಲ) ನೋಡಿದಿರಾ? ಈಗ ನೀವೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಈಗಲೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಮನೆಗೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವಿರಲ್ಲವೆ? ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಾದಪ್ರವಾದಗಳು ಏಕೆ? ಹುಟ್ಟಿರು ವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯು ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಿಷ್ಟೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುವುದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ (ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ಕಾಗಿ) ನ್ಯಾಯವಾಗಿರು ವುದೆಂಬುದನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಕೇಡುಂಟೆಂಬುದನ್ನ ರುಜುವಾತು ಮಾಡಬಹುಧು. ಆದರೆ ಈಗಲೇ ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ನೀವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ದಿವಸ ಆ ವಿಷಯುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಆದರೆ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಅದೇ ನೆನ್ನುವಿರಾ? **ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೊ, ಅಷ್ಟೇ ನಿರ್ಬಂಧವು ಪುರುಷರಿಗೂ ಸಹ ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಯಾರು ಮೀರಿದರೊ ಅವರಿಗೆ ಜನನಿಂದೆಯೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳ ಏಳಿಗೆಗೂ ಹಾನಿ ತಟ್ಟುವುದು.** ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇನೆಂದರೆ— ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯ ಅಥವಾ ಸುಳ್ಳು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಿ, ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನ ಅಸ್ತು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿರಿ. ಈ ರೀತಿ ನೀವು ನಡೆದುಕೊಂಡಿರೆಂದರೆ ಆ ದಿವಸವೇ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬಂದಂತೆಯೇ ಸರಿ. ಇನ್ನು ನೀವು ನನ್ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಿಮಾನದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೆ ನನ್ನನ್ನು ಒಬ್ಬ ತಿಳಿದವನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ

ಎಲ್ಲರೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಓದಬೇಕಾದ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳು.

೧. "ನವೀನ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ" ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಬ್ಬರು ಸಮರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.

ಕ್ರಯಃ- ೦—೩—೦.

೨. "ನನ್ನ ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಸುಖದುಃಖಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ" (ಸತ್ಯಸನ್ಯಾಸಸಹಿತವಾಗಿ)

ಕ್ರಯಃ- ೦—೬—೦.

ಈ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಬೇಕಾದವರು ಒಟ್ಟು ೧೦ ಆಣೆ ಪೋಸ್ಟೇಜ್ ಸ್ಟಾಂಪನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬೇಕಾದವರು ಆಯಾ ಪುಸ್ತಕದ ಕ್ರಯದ ಜೊತೆಗೆ ಅರ್ಧ ಆಣೆ ಸ್ಟಾಂಪನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾದೀತು.

ಒಟ್ಟಾಗಿ ತರಿಸುವವರಿಗೂ ಬುಕ್‌ಡಿಪೋ ಕೀಪರುಗಳಿಗೂ ಕಮಿಶನ್ ಉಂಟು.

ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ, ಪೋಸ್ಟ್, ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು.

☞ ನಮ್ಮ ವಿಳಾಸ:—

ಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ್,

ಬೀರೂರು.